



TONU 200 BİN DOLARA SATILYOR Nadir elemente özel üretim tesisi

Neşe KARANFİL/ANKARA

NADİR Toprak Elementleri'nin (NTE) uç ürün olarak kullanılmasında kritik bir aşamaya geçildi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, bir ilkin gerçekleştiğini belirterek, "Yaptığımız çalışmayla laboratuvar ölçeğinde, yüzde 99'unda üzerinde saflıkta seryum, lantanyum, neodimyum, paraseodmiyum, uranyum, toryum ve Ağır Nadir Toprak Oksitler (ANTO) kazanıldı" dedi.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA), bir grup gazeteciye laboratuvarlarını açtı. Laboratuvardaki çalışmalarını değerlendiren Dönmez, Enerji Bakanlığı koordinasyonunda pilot veya endüstriyel çapta tesis kurulacağını belirtti. Dönmez, "Bu tesiste üretilen nadir toprak elementleriyle artık uç ürün üretim yolculuğuna başlamayı planlıyoruz" diye konuştu. NTE'yi ayrıştırmadan önce elde edilen gelirin düşük olduğunu dile getiren Dönmez, "Bunu ayrıştırdığımız değeri çok daha büyük. Örneğin yüzde 99'un üzerinde saflaştırdığımızda, tonunu 200 bin dolara satabiliyorsunuz. Ama bunu ayrıştırmadan satarsanız 1 dolar gibi düşük bir fiyata satıyorsunuz. NTE içerisinde günlük hayatımızda kullanılan birçok malzeme mevcut. Savunma sanayisinde füze rampalarında, MR cihazlarında, otomotiv sektöründe, dijital kameralarda, cep telefonlarında ve gece görüş kameralarında NTE kullanılıyor. Hatta yerli otomobilimizde de NTE kullanılacak. Biz Türkiye olarak artık uç ürün üretiyoruz. Tonda 200 bin dolara kadar gelir elde edeceğiz" diye konuştu.

ESKİŞEHİR VE MALATYA'DA

NTE yataklarının MTA



tarafından ortaya çıkarıldığını söyleyen Dönmez, "Özellikle Eskişehir Sivrihisar bölgesinde bulunan florit, barit, NTE, uranyum ve toryum içeren kompleks yatak, MTA verilerine göre 30 milyon tonla en önemli NTE kaynağı olarak biliniyor. Aramacılık faaliyetleriyle Malatya Kuluncak yöresinde de yeni bir yatak ortaya çıkarıldı. 13 farklı NTE'nin ülkemizde var olduğunu tespit ettik" diye konuştu. Dönmez 'teknoloji ve nadir madenler' başlıklı ticaret savaşlarının, robotik teknolojiler, denizcilik, demiryolu ulaşımı, elektrikli araçlar, havacılık ve uzay teknolojileri, bilişim ve internet teknolojileri, tıp teknolojisi-ilaç sanayi, tarım ve enerji alanlarını kapsadığını belirtti.

KIZ KARDEŞ ELEMENTLER

Çin'in bu elementleri değerlendirmede dünyada ilk sırada bulunduğunu vurgulayan Dönmez, "Dünyada, NTE üretiminin yüzde 80'i Çin tarafından yapılıyor. Çin'le birlikte Brezilya, Japonya, ABD, Malezya ve Hindistan da dünyada söz sahibi ülkeler durumunda" dedi. Elementlerin 'nadir' olarak nitelendirilmesinin nedenini de açıklayan Dönmez, "Bu ismi almasındaki en önemli etken, bu elementlerin fiziksel ve kimyasal özelliklerinin benzerliklerinden dolayı 'kız kardeş elementler' şeklinde anılmaları ve ayrı ayrı kazanımlarının oldukça zor olmasından kaynaklanıyor" diye konuştu.